

egy letört gally vagy dohog egy kazánház;
 valahol élet – teaforraló forr...
 várni, hogy est legyen: paplan tudatköd...
 hisz a valóság orvosi titok. –
 Napszúrás? Nem. Kolerát gyanítok
 én is, mint akkor ők. Árnyéka aggaszt,
 de már komor növényi ámulat köt
 ide, mint téglafalhoz a smaragd gatz.

Méhes Károly

SZABÓ ESZTER; VAGY VALAKI MÁS

Mért lépett *ezért* az ablakhoz? Nem, semmi köze a kettőnek egymáshoz. Ha így merült volna föl, valós kérdésként, bizonyára tiltakozik, hogy ő csak, voltaképp, egészen másutt járt az esze, a lába tette ezt vele, hogy odalépett, a térdét is beverte a radiátorba. Sőt egyszerre ki is szállt a fejből, amivel foglalkozott, tehát nem is lehetett annyira fontos, mert anélkül, hogy komolyan gondolta volna, hogy „Na most kilesek az ablakon”, szintén önkéntelen és gyors kézmozdulattal félrelibbentette a nejlonfüggönyt, de nem volt képes átlátni az üvegen, hanem csak az üveget látta, mert az üvegen egy erős, V alakú repedés vágatott le s föl, és ahol a két szára találkozott, ott a repedés vastagabb volt, látszott, hogy onnan indult ki minden. Odanyúlt, és az ujját végighúzta a V betűn. Csakis egy kósza madár lehetett, vélte, egyszer egy lakodalom alkalmával látta, amint egy galamb teljes sebességgel a ház falának repült, megrázkódott, és hangtalanul hullott le a földre, s a háziak fölemelték, és egy cirádás tányéron az ifjú pár elé járultak vele, mondván, a galamb szerencsét hoz. Egy halott a lakodalmas házban? – már akkor is furcsállotta. Lenézett a járdára, de ott nem feküdt halott madár.

Ádám azért ugrott föl s lépett kissé indulatosan az ablakhoz, mert nem találta a születési anyakönyvét, hiába kereste. Helyette rálelt egy papirosra, amire egyáltalán nem lett volna szüksége. A születési anyakönyv a külföldi ösztöndíjpályázatához kellett volna, nem értette, hogy minek, de ez kikötés volt. Ha csak ezen múlik, gondolta, s előkereste az eléggé szakadozott, rongyos dossziét, amit a szülei nyitottak a számára, mikor megszületett, apja betűivel állt a fedelén, hogy „ÁDÁM”, s első emlékként azt a gézszalagot helyezték itt el, amit a szülészetten viselt a csuklóján, veres cérnával, ákombákomból öltésekkel belevarrva a nevét. A szalag megvolt, azt hitte, a születési anyakönyv se lehet máshol. Hát tévedett.

Csöndes délutánnak indult, de mikor a táviratos postás csöngetett, már háromszor túrta végig a rongyos dossziét. A postás foncsorozott szemüveget viselt. Ádám duplán látta magát benne kicsiben, amint aláír, majd a zsebében kotorászik, de mert csak egy ötszázas volt nála, nem tudott borralalót adni, és a postás köszönés nélkül távozott, ő még utána nézett a folyosón, ennyit igazán megtehet, gondolta, s látta, hogy a postás

megbotlik egy lábtörlőben, és majdnem nekiesik az üvegajtónak. Gyorsan visszahúzódott az előszobába, mikor hosszú káromkodást hallott. A zöld borítékot föltépve a legnagyobb elképedéssel olvasta a táviratot, valami tévedés lehetett, vagy hülye vicc, bizonyos Sanyi bácsi és Juli néni egy kisbaba születéséhez gratuláltak benne. „Nőj nagyra, kis poronty!” – ez állt a végén. Szépen összehajtogatta, és betette a dossziéba.

Az anyakönyvet azonban egyszerűen a föld nyelte el. Nem hiszik el neki, hogy a világra jött, hogy ma is él, nem elegendő bizonyíték? Pedig minden egyéb relikvia ott volt: celofánba csomagolt első levágott hajtincse, megdátumozva; kisdobos-igazolvány; elsős ellenőrzője a híres beírással, „Ádámnak egyfolytában hátul van a feje”, ezen mindenki jót derült, mi az, hogy hátul?, csak egy hétre tiltották el a tévénézéstől. Megtalálta az elsőáldozási és bérmálkozási emléklapot is. És ott volt saját, mára alig ismerős gyerekkézírásával az osztálynévsor, A–Zs-ig, egy kockás füzetlapon, kitépve. Kipróbálta, tudja-e még fejből, letakarta az ellenőrzővel, és először mondta a neveket félhangosan, utána húzta le eggyel az ellenőrzőt, így ellenőrizte magát. Láta képzeletben az arcokat, hirtelenében nem is tudta, hogy gyerekarcokat lát-e, vagy az öntudatlanul is hozzáképzelt idővel idősebbek lettek a valahai osztálytársak is? Megismerné-e őket? Oly ritkán találkoznak. Legutóbb az osztály legkövérebb lányával futott össze, most talán azt mondanák rá, „enyhén molett”, túsarkú cipőt viselt, erősen ki volt festve.

Aztán egy ugrás. Sulyok után rögtön Szelidet mondott, meg is jelent előtte ez a nyiszlett lány, akinek mégis először lett fiúja az osztályban nagy izgalmakat keltve, még az osztályfőnök is „beszél a fejével”. Mindez egy pillanat alatt futott át rajta, de amint az ellenőrzőt lejjebb húzta, csodálkozva látta, tévedett, valakiről meglepedezett, mert a Sulyok után még nem Szelid következett, hanem Szabó, Szabó Eszter.

Üres rét. Csak a napégette, kifakult zöld. Ki az a Szabó Eszter? Hirtelen egyberántotta az egész osztályt, mintha csak rájuk parancsolt volna. Még egyszer mindenkit számba vett, A-tól Zs-ig, ahogy emlékezni vélt, s amire büszke volt, hogy, lám, ennyi év távlatából is... És akkor ez a Szabó. Nézte saját koponyájának galériájában az arcokat, közel is hajolt némelyikhez. De nem volt köztük ismeretlen, mindenkinek megvolt a maga tisztességes, emlékezetbeli neve. Akadt köztük Horváth (kettő is), Tóth, Kiss, Varga – Szabó Eszter egy sem.

Úgy látszik, vannak ilyen napok, az értelmetlen veszteségek napjai. Semmi sem őrözdik meg hiánytalanul. Először csak egy születési anyakönyv, aztán egy egész ember. Ekkor csapott le mindent, s lépett guggoló helyzetből indulatosan az ablakhoz, hogy még a térdét is beverte a radiátorba.

Még egyszer kinézett az utcára, de nem a járdára, hanem arra ügyelt, hogy a V alakú üvegrepedés hegyes szögű szárai között kukucskáljon ki, kíváncsi volt, mit metsz ki ez a két, kicsit remegő, mégis éles vonal a távolságból, amennyiben a tér másik oldala távolságnak számított. Derékban még be is dőlt a kémleléshez, mintha egy tenger-alattjáró periszkópjába lesne. A tér szemközti részén egy háromemeletes ház állt, a tetején „Balcarcar” neon reklámfelirat díszelgett, ilyenkor jól látszott, sötétben csak az „...arc...” három betűje pislákoltt narancssárgán. A V betű repedése pontosan a legfelső szint középső ablakát ékelte ki. Bár az ablakot szemmagasságig fehér függöny takarta, most az egyik tábla nyitva volt, s Ádám jól látta, hogy a szoba egy orvosi rendelő, fehér paraván állt ott, fölülről odadobált ruhadarabok lógtak rajta. Tudta, hogy egy dr. Moór nevű szülész-nőgyógyász rendel abban a házban, a fekete-arany betűs táblát több százszor olvasta el, mikor a ház kapujában lévő buszmegállóban ácsorgott. Körmét óvatosan bedugta a két, picit billegő üvegdarab közé, a repedésbe. Szüksége

volt egy ilyen érzésre, hogy két éles üveg szorítja a körmét, és ő még feszegeti, billegeti is őket. Mire újból belesett a „periszkópba”, a ruhadarabok eltűntek a paravánról. Kihúzta a körmét, az ujjá hegyén vékony vércsik jelent meg. Beléhasított. Szabó Eszter járt dr. Moórnál, aki terhességet állapított meg, erre a Szabó Eszter keserves zokogásban tört ki, annyit hajtogatott, hogy nem tarthatja meg a gyereket. Dr. Moór csak a fejét csóválta. Miért is ne?

Meg kell tudnia, ki az a Szabó Eszter, határozta el, és lenyalta a vért az ujjáról.

Az Antal Jutka majd megmondja. Nekik mindig is volt telefonjuk, megkérdi a szüleit, hol lehet a lányt elérni, hiszen rég férjhez ment már. Az egykori... mije is? Nem, nem szerelme. Talán szeretett volna beleszeretni, mert úgy vélte, szép és előkelő dolog külön az Antal Jutkába szerelmesnek lenni, de több nekifutásra sem kockáztatta meg. Nem is azért, hogy akkor mi lesz, ha mégsem, s ő ott áll majd tenger fájdmával, a lányok meg a háta mögött kuncognak. Ereje éppenséggel lett volna akár még ezt is végigcsinálni. De nem akarta, hogy ő is az Antal Jutkába legyen szerelmes, beállva a sorba, reménytelenül hódolva. Ugyan mitől különbözött volna a többi fiútól? Se okosabb, se csinosabb nem volt, még csak nagyszájúbb sem. Hát így adta meg a módját, így emelkedett felül önmagán és persze mindenki másón: nem lett szerelmes. És az Antal Jutka ezt akceptálta, sőt bizonyos mértékig meg is lepődött, ugyanakkor imponált neki ez a hányaveti, meghunyászkodásnak álcázott, lemondó bátorság. Pedig a születésnap buliba is meghívta a lány, ő meg, hogy bizonyítsa, nem fél, még külön elment locsolni húsvétkor. És már majdnem év vége volt, még mielőtt teljesen szétszéledtek, s ő évekre eltűnt volna az internátusban, utoljára odamerészkedett a legújabb Boney M.-lemez főlvetelének ügyében. Cseresznyét ettek, a kiivott kólásphárbá köpködtek a magokat.

Igen, az Antal Jutka tudni fogja, ki volt Szabó Eszter. Utoljára a szabad strandon futottak össze, az Antal Jutka már „asszony” volt. Próbáltak dicsekedni egymásnak, erre jártak, arra jártak a világban, lábukkal nyomkodták a vizes, parti homokot. Az eltelt, kimaradt esztendőkről amúgy ő nem mondott semmit, pár szó semmin se segített volna, legyinteni se akart, hogy „elmúlt”, mert ez nem lett volna igaz, inkább csak hümmögetett, hallgatott. Idegesítette az Antal Jutka, melege is volt, szívesebben úszott volna be a második bolyáig, de tetszett neki a lány (azaz asszony, milyen hülye szó!) keze és lábfeje, és ez gondolkodóba ejtette. Vonzódott a pici és vékony, tiszta kezekhez. A lába is ilyen volt, egyenletesen barna, bütykök, bőrkeményedés nélkül, majdnem szabályosan kerek körmökkel. Szeretett volna rálépni a lány lábára, hogy érezze a nap melegségét. De *ezek az évek* valójában elmúltak, egy férjezett nőt még lefröcskölni sem lehet. Kár, gondolta akkor.

Igen, az Antal Jutkának tudnia kell! Nem létezik, hogy ne legyen sehol egy kép, egy foszlány az osztályteremből, a folyosóról, egy kirándulásról, farsangról, ahol Szabó Eszternek helye lett volna. Hát akkor mi a fenét akar? Lehet, hogy sokan már órá sem emlékeznek, olyan, mintha halott lenne, mintha sose élt volna, nemcsak üres a helye, hanem nincs is már helye, hiába ült ott naponta a padban, jó és rossz időben annyi hánusz éven át, hiába fociztak együtt, hiába sügött, hiába történt minden.

Portölcsér az iskolaudvaron. A régi épületszárny vörös cserepeit kapkodja le egyenként a szél. Galambcsontvázakkal van tele a padlás, a kisablakon át odajárnak meghalni. Egy törött nyelű, a nedvességben félig zöldre rohadt söprűért nyúl valaki. De semminek nincs hangja, minden halálos némaságban történik.

Beborult az ég, csikos lett, mintha sokáig sikálták volna. Úgy érezte, ez csak az alja valaminek, a fenéklemes, amit jól-rosszul odaszögeltek, hogy azért tartson, s ne potyogjon ki minden, ami mögötte van.

Otthagya az ablakot. Az íróasztal rendetlensége, káosza feküdt előtte, szemérmetlenül, mindennek első okaként. Reflexszerű mozdulattal beletúrt a szétteregetett papírrétegbe, azt hitte, ezzel az ihletett véletlenséggel egyszerre előránthatja a születési anyakönyvet, hiszen él, most is, mint mindig. De csak egy levél akadt a kezébe nagy-anya kódexbetűivel, legfőképp egy horgolt sálról esett szó benne, amit jól a nyaka köré tekerve kellene hordania, különben... különben? ugyan! különben tüdőgyulladást fog kapni, majd meglátja. És lobog majd a két tüdeje, mint Lauda Ferrarija, mint az olimpiai láng...

Rendet kell csinálni, mondta, mintha ezen múlna, kigombolta mandzsettáját, lassan föltúrte az ingujját. Odakint lassú eső kezdett el sétálni az utcán, dr. Moórnál becsukták az ablakot.

Emlékezni vélt Antal Jutka szüeleire, egy alacsony, kopasz, bozontos pajeszú bácsira és egy szőkére festett hajú nénire, aki hosszú Kálki-szipkából szívtá a Fecskét. Most, mikor fölhívta a telefonkönyvből kikeresett számot, egy rekedten suttogó hang szólt a kagylóba, egyszavas válaszokat adott, leginkább csak annyit, hogy „igen” vagy „nem”. Mi történhetett az alacsony, kopasz bácsival?, rémült meg, hirtelen el is feledkezett Szabó Eszterről, hát ennyi év eltelt volna?, csak nem valami komoly baja van?, nem merte megkérdezni megint, amit gondolt, igen, hogy „mi történhetett”? A Jutka? Kórházban. Operálták. Súlyos. Nem látogatható. Nem. Nem. Nem. Talán. Majd. Később... kerese... jobbulást... Igen. Suttogó elköszönés. Bizonyára nem tetszik rám emlékezni... Már ő is suttog. Ne haragudjon, nem. Nem. Szabó Eszter. Erről van szó. Valakire valaki sosem emlékszik. Plusz-mínusz egy-két név. A múlt emésztőgödrében bizonyára nem számít. Még suttogva sem ejti ki az elfeledettek nevét. Majd később..., mondta még egyszer teljesen feleslegesen. Egy kattanás volt a válasz.

Hát beteg az Antal Jutka, és az apjával is történt valami, furcsák ezek a sorsok, egyáltalán, hogy *vannak* és oly különbözők, soha többé nem egyformák az iskolapadban ülve, kék köpenyben, rettegve a felettetést. Most már a megfelelésen van hangsúly, a Boney M.-lemez, Antal Jutka hatalmas franciaágya, amin egyedül aludt, és ő irigyelte (mikre nem emlékezik!), mind-mind elfogyóban, Szabó Eszter sorsára szánva. Majd, majd újra próbálkozik...

Sokat esett, s ő kedvetlenül álldogált a buszmegállóban, dr. Moór fekete-arany tábláját bámulva. Az ösztöndíj határideje lejárt. Marha, mondták többen is, el kellett volna menned szépen a hivatalba, okmánybélyeggel kérvényezni, s adtak volna új anyakönyvi kivonatot. Újat?, képedt el. Hát nem kell hozzá meghalnom és újraszületnem? Ezen jót derültek, azt hitték, viccnek szánta. Velük röhögött, micsoda hülye dolog, ilyen fölhajtást egy ösztöndíjért! Lehet, hogy az ösztöneit kívánták volna díjazni: ha mindent bír, és mindenki eszén túljár, akkor megérdemli. De a Szabó Eszter járt túl az ő eszén, messze túl járt rajta.

Egy hét alatt kétszer volt csőtörés a házban, a vécéfalat négy emelet hosszan ki kellett bontani, hogy hozzáférjenek a „csőgörénnyel”. A házmaster megadta a szakszerű magyarázatot: „Teccik tudni, a fécesz, ezzel a kurva fécesszel van mindig a baj!” Kiszorult a lakásból, a könyvtárban ücsörgött, azzal áltatta magát, hogy újabb ösztöndíjak után vadászik, és közben a munkájával is halad valamennyire. A legvaskosabb könyveket tornyozta maga elé, valóságos dekkungot. Várta, hogy meggyógyuljon az Antal Jutka.

A suttogó hang a telefonban, mikor harmadszor szólta oda, némi rosszállással azt mondta, „Bemehet hozzá, ha olyan sürgős”. A pénzteket választotta, mégsem akart a hétvégén zavarni, mikor ott ül az egész család. A nap nagy részét az utcán töltötte. Azt tervezte, vesz egy pár finom bőrkesztyűt. Svédországban hideg van. Szóltak, ha igyekeznek, még be tudná adni a pályázatát egy svéd intézethez. Születési anyakönyv sem kellett hozzá. Viszont a három legcudarabb téli hónapra szólta a kinttartózkodás. Egy jó meleg kesztyű amúgy is elkel, bizonygatta magának. Eszébe jutott, mennyire utálta kétujjas, horgolt kesztyűit, miket egy hosszú pertlivel kötöttek össze, s bebújtatták a kabát két ujjába, hogy el ne vesszen. Végül is nem vett kesztyűt, csak ketchupos hamburgert evett a kirakatok bámulása közben, a buszpályaudvaron ivott egy rossz kávé. A pulton talált egy ott feledett sportlapot, ezt olvasta elmélyült figyelemmel. Az *Érdekességek* rovatban írták, hogy Bill Ollie harminchét éves komputerprogramozó az orrával elgörgetett egyetlen szem mogorót a Boston–Washington országúton, s mindent kevesebb mint három hét alatt! Elmosolyodott. Igen, erre lehet emlékezni, Bill Ollie-ra és az ő hőstettére, még talán el is meséli egyszer-egyszer, hogy mik vannak! Úton a kórház felé két bőrárubolt előtt is elhaladt, de csak a csemegébe tért be, egy zacskó mogorót vásárolt.

Rég nem járt kórházban, nem is akart emlékeket fölidézni, hogy *akkor...* A csönd döbbsentette meg, sehol egy lélek, nővérek, betegtologatók. A kórtermek ajtaja zárva, a folyosó végén sötét kupacban a lehúzott ágynemű tornyosult. A 209-es üres volt, pedig a suttogó hang a telefonban ide irányította. Visszament a folyosóra, az ügyeletes üvegkalickája körül téblábolt, ott sem látott senkit, a gyógyszerelőkönyvön egy szerelmes füzet feküdt, lecsapva. A sötét távolban ajtó nyikordult, közeledő csoszogást hallott, a hátulról jövő fényben alig vette ki a botorkáló alakot. Csak mikor egészen közel ért hozzá, akkor tűnt nagyon hasonlatosnak a nyüzögő arcú, sovány nő Antal Jutkához.

Ő volt az. Ránézett, megállt. Lux, te mit keresel itt?, kérdezte fátyolos, mégis majdnem ingerült, de semmiképp nem örvendező hangon, mindig a vezetéknevükön szólították egymást, később már csak viccből is. Itt három napja még négyen voltak, mondta Antal Jutka, mikor már bent voltak ismét a négyágyas kórteremben, aztán naponta meghalt valaki. Ma én következem, tette még hozzá, egy beszívott szájú grimasszal, és magára húzta a veres pecsétes kórházi paplant. Ugyan, nyögte ki valahogy Ádám, a halottas ágyak egyikére sem akaródzott leülnie, egész jó színben vagy!, mondta, és borzadva gondolt rá, hogy a lány tíz nap híján ugyanannyi idős, mint ő. Van hokedli az ágy alatt, mondta Antal Jutka, és sovány fehér kezével, mely már egyáltalán nem hasonlított *arra* a nyári kézre, szinte vadul püfölni kezdte a paplant, hogy elrendezgesse maga körül. Mert nem sok hiányzott ám hozzá, hogy kiürüljön teljesen ez a szoba, bólogatott, és egyszerre kikerekedő szemmel Ádámra nézett. Nem kell beszélned róla, ha nem akarsz, felelte ő, és félrepliszlantott az éjjeliszekrényre, ahol csak egy teásbögre állt. Jobb, ha beszélek, hadd szokjam a gondolatot, mit segítene a titkolózás?, újabb paplanlapogatás következett, erőltetve, görcsösen, ha már egyszer úgyse lehet soha gyerekem.

Kórházzagú karácsonyfa. Ő valaha kénytelen volt benn tölteni egy karácsonyt, négy-öt évesen. A Télapó hozott ajándékokat, és ő zokogott, hogy neki Jézuska kell meg angyal. A többi gyerek csodálkozva bámult rá, mi baja, és tömték magukba a szaloncukrot.

Egyszer csak elkezdett fájni a hasam, kivert a víz, jártányi erőm se maradt. Azonnal

műteni kellett, hát hogy életveszély, azt állították. Mindent kivagdaltak belőlem, mindent... a méhemet, a májamat, tüdőmet, a szívemet, mindent... belül már teljesen üres vagyok.

Ezekre a szavakra nincsenek válaszszavak. Se visszánézés. A cipőjét mustrálta a hokedli alá húzva, fehér sócsík látszott a peremén, valamelyik nap megázott benne.

Aztán most itt vagyok, egyedül. Én nem üvöltözöm, nem sikoltozom, még ha fáj valami, akkor se. Részemről befejeztem. Most már biztos jobb lesz, mondta Ádám. Jobb?, minél jobb?, csak azért, mert nem haltam meg, „megmenekült az életveszélyből”, olyan szépen tudják mondani, attól mi lesz jobb? Velem ne akarják elhitetni, hogy most egy más élet következik. Te pedig ne vigasztalj, Lux, elég volt. Valójában minék is jöttél?

Kicsit megkönnyebbült, fölnézett. Lehet, hogy hülyeség, de talán te tudsz segíteni, kezdte lassan, próbált mosolyogni. Még hogy én?, na, erre kíváncsi leszek! Keresek valakit a múltból, egy osztályba járt velünk, a névsorban találtam rá a nevére, de nem emlékszem rá, egyáltalán nem emlékszem... És ki az?, csapott egy türelmetlent a paplanra Antal Jutka. Úgy hívják, hogy Szabó Eszter.

Tompa puffanás a fehér huzatú paplanon. Lehet, hogy más nevet kellett volna mondania? Sok-sok nevet? Az Antal Jutkaét, aki állítólag itt ül előtte? A sajátját, aki állítólag itt ül Antal Jutka betegágyánál?

Szabó Eszter, persze, a Szabó Eszter, mondta összevont szemöldökkel a nő. Tényleg nem emlékszel rá? Nem. Pedig odajárt az osztályba. A középső padsorban ült, nem volt valami jó tanuló. A háta is görbe volt meg az orra is. De szép hosszú, szőke haja volt, mondta Antal Jutka ültében előregörnyedve, mint aki mélyen a múltba bámul. Hirtelen megirigyelte ezért, talán a betegség, a halálközelség adja ezt a kifinomult képességet? Én gimnáziumba is együtt jártam vele, folytatta Antal Jutka, igaz, nem egy osztályba. Rögtön érettségi után férjhez ment. Utána csak azt hallottam róla, remélem, nem igaz, hogy egy vak kislány született, nem volt a szemének írisze. De ez is már hosszú évekkel ezelőtt történt.

Ádámnak újra lefelé kellett néznie, a cipőjére, úgy mondta, szegény... És hiányérzete volt, és bosszankodott is kicsit. Ez lenne a Szabó Eszter? Ez nem a Szabó Eszter. Ő már kideríthetetlen, kinyomozhatatlan. Rájött: szavakkal képtelenség emlékezni. Az Antal Jutka hiába görnyed előre, főlőstestére szorítva a paplant, azt, amit érez és a múltból lát, nem fogja tudni elmondani. Görbe volt a háta és az orra? Na és! Mondhatni: na és! Ez a Szabó Eszter soha nem volt fontos számára, egy fikarcnyit sem, még annyira sem, hogy egy homályos, összekarcolt képet megőrizzen valahol emlékezete padlásának legpókhalósabb sarkában. Akkor most mi a fenét akar? Elvégre semmilyen húsba vágó veszteség nem érte... (És az Antal Jutka soványan és fehéren az ágyban? És az Antal Jutka apjának a hangja?)

Lassan föllélt, azt mondta, mennie kell. (Hová kell?) A zacskó mogyorót odatámasztotta az éjjeliszekrényen álló teásbögre mellé, egy kis ajándék. Amint az ajtóhoz ért, és még egyszer, zavart búcsúzó mosollyal arcán visszánézett, mintha fénysebességgel kezdett volna tőle távolodni a kórterem, a közepén Antal Jutka ágya és benne ő olyan kicsi lett, mint egy gombostűfej. A kerten átvágva, a tuják mellett nagyokat szippantott a lehűlt, friss levegőből. A fejében úgy fogalmazta meg: Iszonyodom a kórházzagtól.